

ارزیابی معیارها و پهنه بندی جهت مکانیابی بیمارستان با تلفیق تکنیک BWM گروهی و همپوشانی شاخص، منطقه ۱ تهران

کمال محمدی^{۱*}، علی اصغر آل شیخ^۲، محمد طالعی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد GIS دانشکده ی ژئوماتیک دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، kamal.mohamadi@ut.ac.ir

۲- استاد گروه GIS دانشکده ی ژئوماتیک دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، alesheikh@kntu.ac.ir

۳- دانشیار گروه GIS دانشکده ی ژئوماتیک دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، taleai@kntu.ac.ir

چکیده

امروزه زندگی در شهرها بیش از هر دوره دیگر وابسته به خدمات است و در این میان خدمات بهداشتی و درمانی به عنوان یکی از زیرساخت های شهری در جهت توسعه نواحی مختلف مطرح است. از جمله مسائلی که مورد توجه برنامه ریزان امور شهری قرار داشته است، یافتن راه حل های علمی مکانیابی پهنه مراکز خدمات شهری و اماکن عمومی برای دستیابی شهروندان به رفاه و آسایش در قالب طرحهای توسعه ی شهری است که در این راستا روشهای تصمیم گیری گروهی از لحاظ کیفیت خروجی تصمیم گیری بهترین گزینه برای سیاست گذاران و مدیران برنامه ریزی شهری هستند. بیمارستان ها به عنوان یکی از زیرگروه های کاربری بهداشتی - درمانی می باشد که از اهمیت بسیار بالایی چه در سطح اجتماعی چه در برنامه ریزی ها و سیاستگذاری های دولتی برخوردارند. تصمیم گیری برای مکانیابی مراکز خدمات بهداشتی - درمانی از جمله بیمارستان نه تنها از نظر نحوه ارائه خدمات و کاهش هزینه ها برای استفاده کنندگان حائز اهمیت است بلکه خود در توسعه شهر و تعیین الگوی توزیع مکانی تقاضا برای سکونت تأثیر قابل ملاحظه ای دارد. در این تحقیق با تلفیق تصمیم گیری چندمعیاره و GIS اقدام به مکانیابی بیمارستان در منطقه ی ۱ تهران شده است. در این تحقیق ۱۲ مورد از مهمترین معیارهای موثر لحاظ گردیده و وزن هر لایه به روش BWM که یک مدل جدید معرفی شده برای حل مسائل تصمیم گیری چند معیاره است، در نرم افزار Lingo محاسبه شده است، داده های مورد استفاده نیز شامل ۱۲ لایه ی متناسب با معیارها از منطقه ی مورد مطالعه است که بعد از مراحل آماده سازی، به روش همپوشانی شاخص تلفیق گردیده و مناطق مناسب احداث بیمارستان در منطقه ۱ مشخص گردیده است.

واژه های کلیدی: BWM، مکانیابی بیمارستان، GIS، تصمیم گیری چند معیاره گروهی، همپوشانی شاخص

۱- مقدمه

یکی از اهداف مهم برنامه ریزی کاربری اراضی شهری تامین مناسب خدمات عمومی است. توزیع فضایی مکانی-مطلوب این خدمات با توجه به تحولات و تغییرات آینده شهری موجب رضایتمندی شهروندان خواهد شد. [۱] بخشی از این خدمات را خدمات مرتبط با سلامت و بهداشت فردی شهروندان تشکیل می دهند که توسط بیمارستانها و یا مراکز بهداشتی درمانی مستقر در نواحی داخلی شهر به شهروندان ارائه می گردد. امروزه جمعیت رو به افزایش نواحی شهری تقاضا برای بیمارستان های جدید و مراکز بهداشتی درمانی را افزایش داده است. باید توجه داشت که ایجاد مراکز خدماتی جدید مستلزم صرف هزینه های زیادی بوده و تعیین مکان بهینه این مراکز به نحوی که همه شهروندان از آن بهره مند شوند، ضروری می باشد. [۲]